

شناسنامه و راهنمای تکمیل شاخص های پرستاری

نسخه: ۱-۰

تدوین: دکتر ارتقای سلامت و خدمات پرستاری معاونت پرستاری

بهار ۱۴۰۵

مقدمه

امروزه، نظام های اطلاعاتی در سازمان ها و مراکز به عنوان اعضای اصلی مدیریت عمل می کنند و سازمان را در ترسیم نمای فعلی و دورنمای راهبردی کمک می نماید. ویژگی یک نظام اطلاعاتی مطلوب، وجود شاخص هایی است که هم می توانند اساس تصمیم گیری و برنامه ریزی قرار گیرند و هم قادرند عملکردها را در حوزه های مختلف مدیریتی، ارزیابی نمایند. شاخص ها، ابزاری هستند که میزان تحقق اهداف استراتژیک را در قالب کمیت ها بیان و آنها را قابل بررسی می کنند و اساسی ترین منبع اطلاعاتی برای هر گونه ارزشیابی می باشند. به عبارتی دیگر سازمان ها برای ارزیابی عملکرد و اطمینان از تحقق اهداف استراتژیک از شاخص های متعددی بهره می برند که به عنوان ابزاری برای پایش عملکرد و بهبود مداوم، در مدیریت و عملکرد سازمانی مورد توجه قرار گرفته اند.

براین اساس، دفتر ارتقای سلامت و خدمات پرستاری معاونت پرستاری، به منظور ارزیابی کیفیت ارائه مراقبت های پرستاری در بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی کشور، با هدف شناسایی فاصله و وضعیت موجود با وضعیت مطلوب و ارتقای نقاط قابل بهبود، درخصوص شناسایی و بازنگری تعدادی از این شاخص ها که قبلاً ابلاغ شده، اقدام نموده است.

از آن جا که محاسبه و ثبت صحیح عدد شاخص ها می تواند در شناسایی نقاط قابل ارتقا و همچنین، تعیین اثربخشی مداخلات انجام شده جهت بهبود این نقاط، مؤثر باشد، از مدیران محترم پرستاری دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی انتظار می رود که با نظارت دقیق بر روند جمع آوری اطلاعات مربوط به بیمارستان های تابعه، در جهت تحقق اهداف یاد شده، تلاش نمایند.

شاخص های حساس به مراقبت پرستاری^۱، معیارهایی برای نشان دادن تغییرات در وضعیت سلامت افراد هستند که مراقبت پرستاری می تواند مستقیماً بر آنها تأثیر بگذارد. این شاخص ها به دلیل آنکه امکان انجام ارزیابی های عینی را فراهم کرده و منجر به بهبود عملکرد بالینی و نیز ارزیابی کیفیت و عملکرد مراقبت های پرستاری به عنوان ابزاری معتبر و قابل اعتماد پذیرفته شده اند.

اصول جمع آوری شاخص ها

تناوب جمع آوری شاخص ها

تناوب جمع آوری شاخص ها توسط بیمارستان ها و دانشگاه به صورت ماهانه و فصلی و گزارش دهی و ارسال به معاونت پرستاری طبق جدول ثبت شاخص ابلاغی.

نحوه و تناوب گزارش شاخص ها

در خصوص نحوه و تناوب گزارش شاخص ها، در نظر گرفتن موارد زیر الزامی است:

❖ گزارش ها مکتوب باشد.

❖ برای بررسی و تحلیل داده ها، جلساتی در هر سطح برگزار شود.

❖ ارائه گزارش شاخص ها و بررسی تحلیلی آن هر سه ماه توسط مدیر خدمات پرستاری بیمارستان به مدیر پرستاری دانشگاه/ دانشکده و هر سه ماه توسط مدیر پرستاری دانشگاه/ دانشکده به معاونت پرستاری انجام می گیرد. شاخص های

^۱ Nursing Sensitive Indicators

بررسی مهارت‌های ارتباطی، عمومی و اختصاصی کارکنان پرستاری به معاونت پرستاری بصورت سالیانه گزارش گردد. شاخص‌های مرتبط با سلامت جامعه طبق دستورالعمل‌های ابلاغی معاونت پرستاری هر ۶ ماه به این معاونت گزارش شود. ارسال گزارش و بررسی تحلیلی آن مربوطه به رئیس بیمارستان، توسط مدیر خدمات پرستاری و رئیس دانشگاه/دانشکده توسط مدیر پرستاری دانشگاه/دانشکده، ضروری است.

فرد مسئول برنامه

فردی است که داده‌های مربوط به شاخص‌ها را از منابع ذکر شده جمع‌آوری و شاخص‌ها را برای دوره‌های زمانی متفاوت، جمع‌آوری و محاسبه می‌کند. بر اساس نوع شاخص، افراد متفاوتی ممکن است مسئولیت برنامه را در سطوح مختلف عهده‌دار شوند. در سطح بیمارستان کلیه کارکنان موظف به همکاری در ارائه اطلاعات مرتبط با شاخص‌ها به مافوق خود می‌باشند. سرپرستاران، رابطین آموزشی، ایمنی و کنترل عفونت بخشها مسئول پیگیری و گزارش دهی اطلاعات شاخص‌ها به سوپروایزران و مدیر پرستاری هستند. مدیریت پرستاری بیمارستان مسئول نظارت بر جمع‌آوری شاخص‌ها، تحلیل و انجام اقدامات اصلاحی می‌باشد. کارشناس امور پرستاری مدیریت پرستاری دانشگاه/دانشکده مسئول پیگیری و جمع‌آوری گزارش‌های بیمارستان‌های دانشگاهی و غیر دانشگاهی تحت پوشش می‌باشد. بدیهی است مدیر پرستاری دانشگاه/دانشکده مسئولیت کلی نظارت بر حسن اجرا و جمع‌آوری شاخص‌ها، برنامه‌ریزی جهت اجرای مداخلات اصلاحی براساس نتایج تحلیل‌ها و همچنین ارائه بازخورد و گزارش دهی به معاونت پرستاری می‌باشد.

معاونت پرستاری با عنایت به مأموریت‌ها، وظایف، برنامه‌های راهبردی و عملیاتی شاخص‌های حساس به مراقبت پرستاری را تدوین نموده است. شاخص‌ها قابل اندازه‌گیری، مرتبط با مأموریت و در راستای اهداف کلان نظام سلامت (مانند ارتقای سلامت، عدالت در سلامت، اثربخشی خدمات، توانمندسازی جامعه و نظام مراقبت در منزل) طراحی شدند. مجموعه‌ای از شاخص‌های کلیدی (KPIs) برای دفتر ارتقای سلامت و خدمات پرستاری پیشنهاد می‌شود که می‌توان آن‌ها را به دسته‌های زیر تقسیم کرد:

۱- شاخص‌های مدیریتی و نظام برنامه‌ریزی

- درصد مهارت‌های ارتباطی کارکنان حرفه‌ای پرستاری
- درصد مهارت‌های ارتباطی کارکنان غیر حرفه‌ای پرستاری
- درصد مهارت‌های عمومی بالینی کارکنان حرفه‌ای پرستاری
- درصد مهارت‌های اختصاصی بالینی کارکنان حرفه‌ای پرستاری

۲- شاخص‌های بالینی خدمات پرستاری

- درصد بروز زخم فشاری ناشی از بستری در بیمارستان
- درصد سقوط بیماران بستری در بیمارستان
- درصد سقوط مراجعین سرپایی بیمارستان
- درصد رضایت بیماران از مراقبت‌های پرستاری

- درصد رعایت بهداشت دست در کارکنان حرفه ای پرستاری
- درصد رعایت بهداشت دست در کارکنان غیرحرفه ای پرستاری

۳- شاخص‌های مربوط به خدمات پرستاری جامعه‌نگر و ارتقای سلامت جامعه

- درصد مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری در منزل فعال
- درصد بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در بیماری‌های منتخب
- درصد بیماران پیگیری شده در واحد آموزش و پیگیری بیمار که بستری مجدد شده اند
- درصد بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار که مراجعات برنامه ریزی نشده به مراکز درمانی داشتند
- درصد تبعیت از درمان در بیماران پیگیری شده پس از ترخیص
- درصد ارجاعات انجام شده در افراد گروه هدف خانواده بیماران مبتلا به سرطان کولون و پستان
- درصد غربالگری انجام شده در افراد گروه هدف خانواده بیماران مبتلا به سرطان کولون و پستان

۱- شاخص های مدیریتی و نظام برنامه ریزی

نام شاخص	درصد مهارت های ارتباطی کارکنان حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص میزان مهارت های ارتباطی کارکنان حرفه ای پرستاری (پرستار، ماما، اتاق عمل، بیهوشی) است که با استفاده از چک لیست ارزیابی مهارت های ارتباطی، توسط سرپرستار/کارشناس خبره اندازه گیری و توسط سوپروایزر آموزشی بررسی و تحلیل می گردد. هدف از سنجش این شاخص بکارگیری کارکنان بر اساس نتایج ارزیابی و تعیین بخش یا واحد خدمت و همچنین برنامه ریزی جهت ارتقای مهارت های ارتباط موثر کارکنان حرفه ای پرستاری می باشد.
نوع شاخص	ساختاری
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{میانگین امتیازمکتسبه از چک لیست}}{\text{حداکثر امتیاز چک لیست}}$
صورت شاخص	میانگین امتیاز کسب شده حاصل از تکمیل چک لیست مربوطه (مجموع امتیازات ارزیابی شوندگان تقسیم بر تعداد آن ها)
مخرج شاخص	حداکثر امتیاز چک لیست
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	آموزش و توانمندسازی پرستاری
منبع گردآوری شاخص	چک لیست سنجش مهارت های ارتباطی گروه حرفه ای پرستاری
هدف/استاندارد	ارزیابی کیفیت ارتباط کارکنان حرفه ای با بیمار، خانواده و تیم درمان و برنامه ریزی جهت ارتقای ارتباط موثر کارکنان کسب حداقل ۸۰٪ امتیاز چک لیست
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت فصلی و تحلیل و گزارش دهی بصورت سالیانه

نام شاخص	درصد مهارت‌های ارتباطی کارکنان غیر حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص میزان مهارت‌های ارتباطی کارکنان غیر حرفه ای پرستاری (بهیار، کمک بهیار) است که با استفاده از چک لیست ارزیابی مهارت‌های ارتباطی، توسط سرپرستار/ کارشناس خبره اندازه گیری و توسط سوپروایزر آموزشی بررسی و تحلیل می گردد. هدف از سنجش این شاخص بکارگیری کارکنان بر اساس نتایج ارزیابی و تعیین بخش یا واحد خدمت و همچنین برنامه ریزی جهت ارتقای مهارت‌های ارتباط موثر کارکنان غیر حرفه ای پرستاری می باشد.
نوع شاخص	ساختاری
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{میانگین امتیازمکتسبه از چک لیست}}{\text{حداکثر امتیاز چک لیست}}$
صورت شاخص	میانگین امتیاز کسب شده حاصل از تکمیل چک لیست مربوطه (مجموع امتیازات ارزیابی شوندگان تقسیم بر تعداد آن ها)
مخرج شاخص	حداکثر امتیاز چک لیست
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	آموزش و توانمندسازی پرستاری
منبع گردآوری شاخص	چک لیست سنجش مهارت‌های ارتباطی کارکنان غیر حرفه ای پرستاری
هدف / استاندارد	ارزیابی کیفیت ارتباط کارکنان غیر حرفه ای با بیمار، خانواده و تیم درمان و برنامه ریزی جهت ارتقای ارتباط موثر آنان کسب حداقل ۸۰٪ امتیاز چک لیست
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت فصلی و تحلیل و گزارش دهی بصورت سالیانه

نام شاخص	درصد مهارت‌های عمومی بالینی کارکنان حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص میزان مهارت‌های عمومی کارکنان پرستاری (پرستار، ماما، اتاق عمل، بیهوشی، بهیار و کمک پرستار) است که با استفاده از چک لیست های ارزیابی مهارت‌های عمومی که براساس شرح وظایف عمومی آنها تدوین شده، توسط سرپرستار/کارشناس خبره اندازه گیری و توسط سوپروایزر آموزشی بررسی و تحلیل می گردد و هدف از سنجش این شاخص بکارگیری کارکنان براساس نتایج ارزیابی و برنامه ریزی جهت ارتقای مهارت‌های عمومی بالینی درکارکنان گروه پرستاری می باشد.
نوع شاخص	ساختاری
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{میانگین امتیازمکتسبه از چک لیست}}{\text{کل امتیاز چک لیست}}$
صورت شاخص	میانگین امتیاز کسب شده حاصل از تکمیل چک لیست مربوطه (مجموع امتیازات ارزیابی شوندگان تقسیم بر تعداد آن ها)
مخرج شاخص	حداکثر امتیاز چک لیست
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	آموزش و توانمندسازی پرستاری
منبع گردآوری شاخص	چک لیست سنجش مهارت‌های عمومی بالینی گروه پرستاری
هدف/استاندارد	ارزیابی شایستگی‌های عمومی و پایه پرستاری و برنامه ریزی جهت ارتقای مهارت‌های عمومی کسب حداقل ۸۰٪ امتیاز چک لیست
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت فصلی و تحلیل و گزارش دهی بصورت سالیانه

نام شاخص	درصد مهارت‌های اختصاصی بالینی کارکنان حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص میزان مهارت‌های اختصاصی کارکنان پرستاری است که با استفاده از چک لیست های ارزیابی مهارت‌های اختصاصی که براساس شرح وظایف تخصصی هر بخش تدوین شده، توسط سرپرستار/کارشناس خبره اندازه گیری و توسط سوپروایزر آموزشی بررسی و تحلیل می گردد و هدف از سنجش این شاخص یکارگیری کارکنان براساس نتایج ارزیابی در بخش های مختلف و همچنین برنامه ریزی جهت ارتقای مهارت‌های اختصاصی کارکنان گروه پرستاری می باشد.
نوع شاخص	ساختاری
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{میانگین امتیازمکتسبه از چک لیست}}{\text{حداکثر امتیاز چک لیست}}$
صورت شاخص	میانگین امتیاز کسب شده حاصل از تکمیل چک لیست مربوطه (مجموع امتیازات ارزیابی شوندگان تقسیم بر تعداد آن ها)
مخرج شاخص	حداکثر امتیاز چک لیست
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	آموزش و توانمندسازی پرستاری
منبع گردآوری شاخص	چک لیست سنجش مهارت‌های اختصاصی کارکنان حرفه ای پرستاری
هدف/استاندارد	ارزیابی مهارت‌های تخصصی و عملکرد حرفه‌ای در حوزه‌های تخصصی پرستاری. کسب حداقل ۸۰٪ امتیاز
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت فصلی و تحلیل و گزارش دهی بصورت سالیانه

۲- شاخص‌های بالینی خدمات پرستاری

نام شاخص	درصد بروز زخم فشاری ناشی از بستری
تعریف شاخص	زخم فشاری، آسیب موضعی پوست و/یا بافت زیرین است که معمولاً روی برجستگی‌های استخوانی، در اثر فشار یا فشار همراه با برش (Shear) رخ می‌دهد. زخم فشاری اکتسابی بیمارستانی (HAPI ^۲) به زخمی گفته می‌شود که بیمار هنگام پذیرش نداشته و در حین بستری در بیمارستان ایجاد شده است. این شاخص نسبت بیمارانی که پس از بستری دچار انواع زخم فشاری شده اند را به کل بیماران بستری در معرض خطر زخم فشاری در طول یک ماه می‌سنجد.
نوع شاخص	پیامدی (Outcome)
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{تعداد بروز زخم فشاری در بیماران پس از بستری، در یک ماه}}{\text{کل بیماران بستری در معرض خطر زخم فشاری در یک ماه}}$
صورت شاخص	تعداد بیمارانی که در بدو پذیرش اورژانس و یا در ارزیابی اولیه بخش‌های بستری هیچ نوع زخم فشاری نداشته و این نوع زخم‌ها (در هر درجه‌ای) پس از بستری شدن در بیمارستان ایجاد شده باشد. شرایط ورود به صورت: ۱. زخم در ارزیابی بدو پذیرش وجود نداشته باشد. ۲. اولین ثبت زخم ≤ 48 ساعت بعد از پذیرش باشد. ۳. هر بیمار فقط یک بار در هر بستری شمارش شود (اولین رخداد)
مخرج شاخص	تعداد بیمارانی که در زمان ارزیابی پرستار امتیاز برادن (Braden Score) آن‌ها کمتر از ۱۸ (Cut-off Point) باشد.
واحد اندازه‌گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می‌باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری
منبع گردآوری اطلاعات شاخص	چک لیست‌های نظارت سوپروایزران، فرم گزارش پرستاری، فرم گزارش دهی حوادث، پرونده الکترونیک بیمار (EHR ^۳)، سیستم HIS ^۴ . The Braden Risk Assessment Tool
هدف/استاندارد	پایش کیفیت مراقبت‌های پرستاری در پیشگیری از ایجاد زخم فشاری در بیماران بستری.
تناوب جمع‌آوری آمار و گزارش دهی	جمع‌آوری داده‌ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی فصلی

^۲ Hospital Acquired Pressure ulcer Incidence

^۳ Electronic Hospital Record

^۴ Hospital Information System

نام شاخص	درصد سقوط بیماران بستری در بیمارستان
تعریف شاخص	منظور از این شاخص نسبت بیمارانی که پس از بستری در بیمارستان دچار انواع سقوط شده اند، (صرف نظر از وجود آسیب یا عدم وجود آسیب) به کل بیمارانی است که در ارزیابی اولیه با استفاده از ابزار مورس در معرض خطر سقوط شناسایی شده اند. ارزیابی در بازه زمانی یک ماه انجام می شود.
نوع شاخص	پیامدی (Outcome)
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{تعداد موارد سقوط بیماران بستری}}{\text{تعداد بیماران در معرض سقوط در ماه}}$
صورت شاخص	تعداد بیماران بستری که در یک بازه زمانی یک ماهه دچار انواع سقوط شده اند. حتی موارد بدون آسیب نیز ثبت می شوند. اگر بیماری چند بار دچار سقوط شود هر بار در آمار ثبت می شود.
مخرج شاخص	کل بیمارانی که در یک بازه زمانی یک ماهه در ارزیابی پرستاری با استفاده از ابزار مورس امتیاز ۲۵ و بالاتر کسب کرده و در معرض خطر سقوط تشخیص داده شده اند. هر بیمار فقط یکبار در طول بستری در هر بخش بعنوان بیمار در معرض خطر ثبت می شود.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه/ دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری
منبع گردآوری اطلاعات شاخص	چک لیست های نظارت سوپروایزران، فرم گزارش پرستاری، فرم گزارش دهی حوادث ، پرونده الکترونیک بیمار (EHR)، سیستم HIS. Morse Fall Scale
هدف/استاندارد	سنجش میزان بروز سقوط و اثربخشی اقدامات پیشگیری از سقوط و آسیبهای ناشی از آن در تمام مراکز درمانی تا حد امکان و افزایش کیفیت مراقبت پرستاری با استفاده از برنامه ریزی های مناسب در فرایند مراقبت پرستاری از بیمار و انجام مداخلات پیشگیرانه
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی فصلی

نام شاخص	درصد سقوط مراجعین سرپایی بیمارستان
تعریف شاخص	منظور از این شاخص نسبت مراجعه کنندگان به واحدهای سرپایی بیمارستان از جمله درمانگاه ها، تصویربرداری، آزمایشگاه، آندوسکوپی، اتاق عمل سرپایی و... که دچار انواع سقوط شده اند، به کل مراجعین سرپایی در بیمارستان های دانشگاهی و غیردانشگاهی می باشد. سقوط خارج از بیمارستان یا قبل از ورود رسمی بیمار محاسبه نمی شود.
نوع شاخص	برایندی
فرمول شاخص	$1000 \times \frac{\text{تعداد موارد سقوط بیماران سرپایی}}{\text{تعداد کل مراجعین سرپایی در ماه}}$
صورت شاخص	تعداد مراجعین به واحدهای سرپایی بیمارستان که دچار انواع سقوط شده اند
مخرج شاخص	تعداد کل مراجعین سرپایی به واحدهای سرپایی بیمارستان
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری
منبع گردآوری اطلاعات شاخص	فرم گزارش دهی حوادث-
هدف / استاندارد	سنجش میزان بروز سقوط و اثربخشی اقدامات پیشگیری از سقوط و آسیبهای ناشی از آن در بخش های سرپایی، از جمله رفع مشکلات محیطی (کف لغزنده، نور ناکافی) و... شاخص سقوط معمولاً باید خیلی پایین (نزدیک صفر) باشد.
تناوب جمع آوری آمار در این شاخص	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی فصلی

نام شاخص	درصد رضایت بیماران از مراقبت های پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص میزان رضایتمندی بیمار از خدمات ارائه شده توسط پرستار می باشد که با استفاده از چک لیست های از پیش طراحی شده ساده و قابل درک بیماران از طریق مصاحبه تلفنی با بیمار/همراه بیمار و یا سایر روش های نظرسنجی (ارسال لینک نظرسنجی از طریق پیامک و...) جمع آوری می شود.
نوع شاخص	پیامدی (Outcome)
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{میانگین امتیازمکتسبه از چک لیست}}{\text{حداکثر امتیاز چک لیست}}$
صورت شاخص	میانگین امتیاز کسب شده حاصل از تکمیل چک لیست مربوطه (مجموع امتیازات ارزیابی شوندگان تقسیم بر تعداد آن ها)
مخرج شاخص	حداکثر امتیاز چک لیست
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری
منبع گردآوری شاخص	سامانه های رضایت شخصی بیمارستان و دانشگاه-چک لیست رضایت سنجی از خدمات پرستاری
هدف / استاندارد	بررسی کیفیت مراقبت پرستاری، برنامه ریزی جهت ارتقای کیفیت مراقبت ها و افزایش رضایتمندی بیماران حداقل ۸۵٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت فصلی و تحلیل و گزارش دهی به معاونت پرستاری بصورت سالیانه

نام شاخص	درصد رعایت بهداشت دست (Hand Hygiene Compliance Rate) در کارکنان حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص ارزیابی و سنجش میزان رعایت بهداشت دست توسط کارکنان حرفه ای پرستاری (پرستار، ماما، اتاق عمل، بیهوشی) است که شامل ارزیابی رعایت بهداشت دست قبل و بعد از تماس با بیمار یا محیط اطراف بیمار (در ۵ موقعیت) می باشد که در واقع با استفاده از چک لیست ارزیابی بهداشت دست نسبت دفعات انجام صحیح بهداشت دست به کل فرصت های مشاهده شده برای رعایت بهداشت دست اندازه گیری می شود. این شاخص همچنین به بررسی عواملی که بر رعایت بهداشت دست تأثیر می گذارند، مانند کمبود وقت، تعداد زیاد بیماران، و در دسترس نبودن امکانات بهداشتی، می پردازد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{تعداد موارد صحیح بهداشت دست با استفاده از چک لیست مشاهده}}{\text{کل فرصت های مشاهده شده که باید بهداشت دست رعایت می شد}}$
صورت شاخص	تعداد دفعاتی است که در زمان مشاهده، کارکنان پرستاری بطور صحیح و طبق پروتکل بهداشت دست را رعایت کردند.
مخرج شاخص	تعداد کل موقعیت هایی است که در طول زمان مشاهده، کارکنان پرستاری "باید" طبق پروتکل بهداشت دست را رعایت می کردند.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری، ایمنی بیمار و پیشگیری و کنترل عفونت
منبع گردآوری شاخص	چک لیست مشاهده بهداشت دست، مشاهده مستقیم
هدف / استاندارد	- ارزیابی میزان پایبندی کادر درمان و سایر پرسنل به ۵ لحظه طلایی بهداشت دست (WHO ۵ Moments) - کاهش نرخ عفونت های مرتبط با مراقبت از بیمار^۵ (HAI) - شناسایی نقاط ضعف در فرآیند رعایت بهداشت دست در گروه های مختلف پرستاری. حداقل ۵۰٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی فصلی

^۵ Hospital Acquired Infection

نام شاخص	درصد رعایت بهداشت دست (Hand Hygiene Compliance Rate) در کارکنان غیر حرفه ای پرستاری
تعریف شاخص	منظور از این شاخص ارزیابی و سنجش میزان رعایت بهداشت دست توسط کارکنان غیر حرفه ای پرستاری (بهیار، کمک پرستار) است که شامل ارزیابی رعایت بهداشت دست قبل و بعد از تماس با بیمار یا محیط اطراف بیمار (در ۵ موقعیت) می باشد که در واقع با استفاده از چک لیست ارزیابی بهداشت دست نسبت دفعات انجام صحیح بهداشت دست به کل فرصت های مشاهده شده برای رعایت بهداشت دست اندازه گیری می شود. این شاخص همچنین به بررسی عواملی که بر رعایت بهداشت دست تأثیر می گذارند، مانند کمبود وقت، تعداد زیاد بیماران، و در دسترس نبودن امکانات بهداشتی، می پردازد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$100 \times \frac{\text{تعداد موارد صحیح بهداشت دست با استفاده از چک لیست مشاهده}}{\text{کل فرصت های مشاهده شده که باید بهداشت دست رعایت می شد}}$
صورت شاخص	تعداد دفعاتی است که در زمان مشاهده، کارکنان غیر حرفه ای پرستاری بطور صحیح و طبق پروتکل بهداشت دست را رعایت کردند.
مخرج شاخص	تعداد کل موقعیت هایی است که در طول زمان مشاهده، کارکنان غیر حرفه ای پرستاری "باید" طبق پروتکل بهداشت دست را رعایت می کردند.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
حوزه	کیفیت خدمات پرستاری، ایمنی بیمار و پیشگیری و کنترل عفونت
منبع گردآوری شاخص	چک لیست مشاهده بهداشت دست، مشاهده مستقیم
هدف / استاندارد	- ارزیابی میزان پایبندی کادر درمان و سایر پرسنل به ۵ لحظه طلایی بهداشت دست (WHO ۵ Moments) - کاهش نرخ عفونت های مرتبط با مراقبت از بیمار (HAI) - شناسایی نقاط ضعف در فرآیند رعایت بهداشت دست در گروه های مختلف پرستاری. حداقل ۵۰٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی فصلی

۳- شاخص‌های مربوط به ارتقای سلامت جامعه و خدمات پرستاری در منزل

نام شاخص	درصد مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری در منزل فعال
تعریف شاخص	درصد مراکز خدمات پرستاری در منزل فعال
نوع شاخص	ساختاری
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری در منزل فعال}}{\text{کل مجوز های صادر شده مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری در منزل}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	منظور تعداد مراکز مشاوره و ارائه خدمات پرستاری در منزل فعال در سال مورد ارزیابی می باشد.
تعریف مخرج شاخص	تعداد مجوزهای صادر شده برای مراکز مذکور از ابتدای سال ۱۳۷۸ تا پایان سال مورد ارزیابی می باشد.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستاری سلامت جامعه
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	سامانه صدور پروانه های معاونت درمان دانشگاه و وزارت بهداشت
هدف / استاندارد	ارتقای سلامت جامعه ، ایجاد استقلال حرفه ای پرستار وجود حداقل یک مرکز هوم کر فعال به ازای هر ۵۰ هزار جمعیت تحت پوشش دانشگاه . در هر دانشکده علوم پزشکی بدون در نظر گرفتن جمعیت باید حداقل یک مرکز هوم کر فعال وجود داشته باشد.
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی سالیانه

نام شاخص	درصد بیماران پیگیری شده پس از ترخیص
تعریف شاخص	منظور از این شاخص درصد بیمارانی که طبق دستورالعمل آموزش و پیگیری پس از ترخیص پیگیری شده اند به کل بیماران ترخیص شده در بیماریهای منتخب می باشد که با هدف ارتقاء سطح سلامت بیماران، افزایش رضایتمندی و ارتقای کیفیت خدمات پرستاری بررسی می گردد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد بیماران که پس از ترخیص طبق دستورالعمل ابلاغی پیگیری شدند (در بیماریهای منتخب)}}{100} \times 100$ تعداد کل بیماران ترخیص شده در بیماریهای منتخب در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه
تعریف صورت شاخص	منظور از بیماران پیگیری شده پس از ترخیص بیمارانی هستند که در هر یک از بیماریهای منتخب، طبق دستورالعمل ابلاغی معاونت پرستاری، در بیمارستانهای تحت پوشش دانشگاه / دانشکده توسط واحد پیگیری پس از ترخیص بیماران، پیگیری شدند.
تعریف مخرج شاخص	منظور از کل بیماران ترخیص شده بیمارانی هستند که با تشخیص هر یک از بیماریهای منتخب، از بیمارستان های تحت پوشش دانشگاه / دانشکده ترخیص شده اند.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستار پیگیر
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	چک لیست ارزیابی بیمار پس از ترخیص بر اساس بیماریهای منتخب (الکترونیک/کاغذی)
هدف / استاندارد	ارتقای خود مراقبتی، ارتقای کیفیت مراقبت های پرستاری ۸۵٪ بیماران ترخیص شده در بیماری های منتخب
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه

نام شاخص	درصد بستری مجدد در بیماران پیگیری شده در بیماری های منتخب
تعریف شاخص	درصد بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار به تفکیک بیماری منتخب، که در طی یک ماه به علت عوارض ناشی از همان بیماری بستری مجدد شده اند به کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری که طی یک ماه پس از ترخیص بدلیل عوارض یا پیشرفت همان بیماری بستری مجدد شدند}}{\text{تعداد کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در یک ماه}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	تعداد بیماران ترخیصی پیگیری شده (به تفکیک) توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار که در طی یکماه با همان تشخیص و یا به علت عوارض ناشی از همان بیماری یا تشدید و عود بیماری مجدد بستری شدند.
تعریف مخرج شاخص	کل بیمارانی که توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در همان بیماری پیگیری شده اند.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستار پیگیر
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	فرم جمع آوری اطلاعات بیماران پس از ترخیص (الکترونیک/کاغذی)، HIS
هدف / استاندارد	حداکثر ۵ درصد بیماران پیگیری شده
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه

نام شاخص	درصد مراجعات برنامه ریزی نشده در بیماران پیگیری شده پس از ترخیص
تعریف شاخص	درصد مراجعات برنامه ریزی نشده در بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار به تفکیک بیماری های منتخب که در طی یک ماه خارج از طرح درمانی مربوط به همان بیماری به مرکز درمانی مراجعه داشتند به کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری منتخب می باشد که با هدف ارتقاء سطح سلامت بیماران، علت / علل مراجعه جهت مداخلات اصلاحی، بررسی می گردد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد بیماران پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری که طی یک ماه با همان بیماری به اورژانس مراجعه کردند}}{\text{کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در یک ماه}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	تعداد بیماران ترخیصی پیگیری شده (به تفکیک) توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار که در طی یک ماه پس از ترخیص بدلیل عوارض و یا پیشرفت همان بیماری مجدداً با همان تشخیص بستری شدند
تعریف مخرج شاخص	کل بیمارانی که توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در همان بیماری منتخب، پیگیری شده اند.
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستاری
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	فرم جمع آوری اطلاعات بیماران پس از ترخیص (الکترونیک/کاغذی)، HIS
هدف/استاندارد	کاهش مراجعات برنامه ریزی نشده به مراکز درمانی، افزایش کیفیت مراقبت و درمان کمتر از ۵٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه

نام شاخص	درصد غربالگری انجام شده در خانواده بیماران مبتلا به سرطان های پستان و کولون
تعریف شاخص	درصد غربالگری انجام شده در خانواده افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون به تعداد ارجاعات انجام شده برای انجام غربالگری می باشد که با هدف ارتقاء سطح سلامت بیماران، شناسایی افراد مبتلا و پیشگیری از پیشرفت بیماری بررسی می گردد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد غربالگری انجام شده در خانواده افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون}}{\text{تعداد ارجاعات انجام شده برای انجام غربالگری در خانواده افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	تعداد افراد خانواده بیمار مبتلا به سرطان پستان و کولون غربالگری شده
تعریف مخرج شاخص	تعداد افراد خانواده بیماران مبتلا به سرطان پستان و کولون ارجاع داده شده جهت انجام غربالگری
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستار پیگیر
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	سامانه جامع مدیریت، پایش و ارزشیابی واحدهای آموزش و پیگیری پس از ترخیص
هدف / استاندارد	شناسایی و تشخیص زودهنگام سرطان های پستان و کولورکتال ، کاهش هزینه های درمان و افزایش امید به زندگی در این بیماران ۸۵٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه

نام شاخص	درصد ارجاعات انجام شده در افراد گروه هدف خانواده بیماران مبتلا به سرطان کولون و پستان
تعریف شاخص	درصد ارجاعات انجام شده در خانواده افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون به تعداد بیماران پیگیری شده مبتلا به سرطان های کولون و پستان می باشد که با هدف ارتقاء سطح سلامت بیماران، شناسایی افراد مبتلا و پیشگیری از پیشرفت بیماری بررسی می گردد.
نوع شاخص	فرایندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد ارجاعات انجام شده در خانواده افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون}}{\text{تعداد پیگیری انجام شده در افراد مبتلا به سرطان پستان و کولون}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	تعداد افراد خانواده بیمار مبتلا به سرطان پستان و کولون ارجاع داده شده
تعریف مخرج شاخص	تعداد بیماران مبتلا به سرطان کولون و پستان پیگیری شده توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار پس از ترخیص
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستار پیگیر
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	سامانه جامع مدیریت، پایش وارزشیابی واحدهای آموزش و پیگیری پس از ترخیص
هدف / استاندارد	شناسایی و تشخیص زودهنگام سرطان های پستان و کولورکتال ، کاهش هزینه های درمان و افزایش امید به زندگی در این بیماران ۸۵٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه

نام شاخص	میزان تبعیت از درمان در بیماران ترخیص شده
تعریف شاخص	منظور از این شاخص درصد بیماران ترخیصی پیگیری شده است که از دستورات دارویی، تغذیه ای، توانبخشی و مراقبتی ارائه شده توسط کادر درمان تبعیت کرده اند.
نوع شاخص	برآیندی
فرمول شاخص	$\frac{\text{تعداد بیماران پیگیری شده در یک ماه توسط واحد آموزش و پیگیری که از دستورات دارویی و مراقبتی تبعیت کردند}}{\text{تعداد کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری توسط واحد آموزش و پیگیری بیمار در یک ماه}} \times 100$
تعریف صورت شاخص	تعداد بیماران پیگیری شده در یک ماه توسط واحد آموزش و پیگیری که از دستورات دارویی و مراقبتی تبعیت کردند
تعریف مخرج شاخص	تعداد کل بیماران پیگیری شده در همان بیماری توسط واحد آموزش و پیگیری در یک ماه
واحد اندازه گیری شاخص	درصد
حوزه	پرستاری
مسئول برنامه	در بیمارستان مدیریت خدمات پرستاری و در دانشگاه / دانشکده مدیریت امور پرستاری می باشد.
منبع گردآورنده شاخص	سامانه جامع مدیریت، پایش و ارزشیابی واحدهای آموزش و پیگیری پس از ترخیص
هدف / استاندارد	ارتقای کیفیت مراقبت و درمان، کاهش عوارض بیماری ناشی از بی توجهی به برنامه مراقبت و درمان ۸۵٪
تناوب جمع آوری آمار و گزارش دهی	جمع آوری داده ها بصورت ماهانه و تحلیل و گزارش دهی هر شش ماه